

**PREZES URZĘDU
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU W POZNANIU**

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań
Tel. (0-61) 852-15-17, 852-77-50, Fax (0-61) 851-86-44
E-mail: poznan@uokik.gov.pl

Poznań, dn. 31.12.2003 r.

RPZ – 54/1/03/D.O./....

Decyzja nr RPZ - 31/2003

I. Na podstawie art. 9 w zw. z art. 8 ust.1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (tekst jednolity: Dz.U. Nr 86 z 2003 r. poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i par. 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. *w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz.U. nr 18 poz. 172), po rozpoznaniu sprawy wszczętej z urzędu, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **uznaje się za praktykę ograniczającą konkurencję** nadużywanie przez „Harpo” Sp.z o.o. z siedzibą w Poznaniu pozycji dominującej na krajowym rynku sprzedaży urządzeń lektorskich, poprzez stosowanie nieuczciwej, nadmiernie wygórowanej ceny urządzenia o aktualnej nazwie handlowej „Auto-Lektor 2”

i nakazuje się zaniechanie jej dalszego stosowania.

II. Na podstawie art. 101 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w związku ze stwierdzeniem praktyki określonej w punkcie I sentencji, **nakłada się** na „Harpo” Sp.z o.o. z siedzibą w Poznaniu karę pieniężną w wysokości 20.100 zł (słownie złotych: dwadzieścia tysięcy sto).

Uzasadnienie

Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Poznaniu wpłynęło pismo Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (zwanego dalej PFRON) z prośbą o zbadanie, czy ustalając cenę urządzenia lektorskiego o nazwie handlowej „Auto-Lektor 2” jego producent, „Harpo” Sp. z o. z siedzibą w Poznaniu (zwany dalej Spółką), respektuje przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (tekst jednolity: Dz. U. Nr 86 z 2003 r. poz. 804). PFRON zarzucił tej Spółce wykorzystywanie silnej pozycji na rynku oraz wykorzystywanie funkcjonowania programu „Komputer dla Homera”, w wyniku czego uzyskuje ze środków publicznych korzyści niewspółmiernie wysokie w stosunku do poniesionych nakładów. Zdaniem skarżącego rozbudowa „Auto-Lektora” spowodowała wzrost ceny urządzenia do 21.000 zł, podczas gdy stanowisko komputerowe wyposażone w podstawowy i specjalistyczny sprzęt oraz

oprogramowanie, w którym poszczególne elementy sprzętu posiadają parametry zbliżone do elementów użytych do produkcji „Auto-Lektora”, które posiada wszystkie potrzebne osobie z dysfunkcją wzroku parametry, wg cennika Spółki zamknęłoby się w kwocie 7.000 zł.

Uwzględniając treść pisma PFRON oraz wynik przeprowadzonego badania rynku Urząd wszczął przeciwko Spółce „Harpo” postępowanie antymonopolowe, zarzucając jej naruszenie przepisu art. 8 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (tekst jednolity: Dz. U. Nr 86 z 2003 r. poz. 804), zakazującego nadużywania pozycji dominującej na rynku sprzedaży urządzeń lektorskich poprzez narzucanie nieuczciwej ceny, w tym ceny nadmiernie wygórowanej, urządzenia o nazwie handlowej „Auto-Lektor 2”.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania oraz treść zarzutów Spółka „Harpo” nie zgodziła się z twierdzeniem, iż stosowana przez nią cena ww. urządzenia jest ceną nieuczciwą, nadmiernie wygórowaną. Wyjaśniła, iż wysokość stosowanej ceny oparta została na kalkulacji kosztów, ponoszonych przez nią w związku z wytworzeniem urządzenia. Spółka wyjaśniła, iż urządzenie „Auto-Lektor” nie ma na rynku substytutu, jako jedyne jest bowiem urządzeniem zintegrowanym, co daje komfort zamknięcia w jednej obudowie wszystkich koniecznych elementów, w przeciwieństwie do pozostałych, dostępnych na rynku urządzeń. Komfort posiadania takiego zintegrowanego urządzenia przesądza zdaniem Spółki o wyborze jego zakupu. Zdaniem Spółki popularność „Auto-Lektora” wśród osób z dysfunkcją wzroku wynika ponadto z jego bardzo dobrej jakości i niezawodności przy równoczesnej prostocie i przystosowaniu do obsługi przez niewidzących, szybkości działania, połączeniu z dodatkowymi opcjami, takimi jak możliwość zapisu na dyskietkę, odczytu z dyskietki i CD. Zdaniem Spółki żadne z konkurencyjnych urządzeń nie zawiera tych wszystkich opcji przy jednoczesnej zwartej konstrukcji i prostocie użycia. Spółka wskazała ponadto na długi okres gwarancji na urządzenie (24-miesiące), wykonywanie serwisu gwarancyjnego u klienta oraz zobowiązanie do bezpłatnego dostarczania nowych wersji urządzenia (tzw. wieczna gwarancja na dostarczanie nowych wersji). Zdaniem Spółki umieszczenie wszystkich koniecznych elementów w jednej, zwartej obudowie, wpływa na cenę „Auto-Lektora”, której podstawowym kosztem jest montaż. Spółka zwróciła ponadto uwagę, iż osoby dokonujące zakupu urządzenia otrzymywały dotąd nie dofinansowanie, a pożyczkę od PFRON, która podlegała zwrotowi. Okoliczność, iż wybierały pomimo to urządzenie droższe, wskazuje zdaniem Spółki na jego wyjątkowe walory użytkowe. Spółka wyjaśniła ponadto, iż aktualnie każda firma zajmująca się techniką komputerową mogłaby wyprodukować analogiczny wyrób (Spółka zastrzegła jedynie nazwę handlową urządzenia). Tym samym nie ma barier wejścia na polski rynek urządzeń lektorskich, a „Auto-Lektor” jest dostępny w czterech wersjach językowych. Spółka wskazała ponadto na zbliżone ceny urządzeń konkurencyjnych firm: „Multilektora” firmy „Altix” czy „Poet” oferowany przez firmę ECE Konrad Łukaszewicz, w konfiguracjach zbliżonych do „Auto-Lektora”.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego ustalono, co następuje:

Spółka „Harpo” jest spółką prawa handlowego, której udziałowcami są osoby fizyczne. Przedmiotem jej działalności jest prowadzenie działalności usługowej i produkcyjnej w zakresie informatyki, wdrażania i rozwoju systemów, tworzenia oprogramowania techniki cyfrowej i urządzeń towarzyszących, w tym w zakresie rehabilitacji zawodowej. Jednym z głównych jej produktów jest urządzenie lektorskie o nazwie handlowej

„Auto-Lektor 2”, w obecnej jego wersji wprowadzone na rynek i doskonalone od 2001 r. Poprzednia wersja tego urządzenia, pod nazwą handlową „Auto-Lektor”, do sprzedaży została wprowadzona w 1999 r.

Cena urządzenia w wersji „Auto-Lektor” oraz „Auto-Lektor 2” w wersji podstawowej w latach 1999 – 2003 kształtowała następująco:

Cena „Auto-Lektora”		Cena „Auto-Lektora 2”		
1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.
17.500 zł	16.900 zł	16.400 zł	16.400 zł	16.400 zł

W okresie tym ustalona przez Spółkę marża handlowa (brutto) w cenie urządzenia wynosiła odpowiednio: 7,51% - 10,38% - 22,25% - 19,38% - 24,48%.

Podany przez Spółkę średni koszt wykonania urządzenia kształtował się następująco:

Koszt wytworzenia „Auto-Lektora”		Koszt wytworzenia „Auto-Lektora 2”		
1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.
[usunięto]				

W kalkulacji kosztów uwzględniono takie koszty, jak:

Rodzaj kosztu	1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.
elementy	[usunięto]				
elementy utracone					
montaż					
etaty					
- programista					
- elektronik					
-kontrola jakości					
- dostawa					
i serwis					
transport, dostawa, instruktaż					
serwis					
upgrade (nowe wersje gwarantowane, delegacje)					
upusty					
amortyzacja kosztów badawczo-rozwojowych					
transport elementów					

Pod pozycją „*elementy utracone*” Spółka uwzględnia niewykorzystane obudowy (wymiary nietypowe, minimalne zamówienie u producenta to 150 szt., stąd nie wszystkie zostają wykorzystane – Spółka szacuje, że nie wykorzystuje ok. ...% zakupionych obudów, które magazynuje lub podlegają zniszczeniu – dowód protokół zniszczenia z dnia 29 grudnia 2000 r.).

Pod pozycją „*montaż*” mieści się usługa wykonywana przez firmę zewnętrzną – „Amal-Fun” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Z firmą tą Spółka współpracuje od lat, na

podstawie umowy o świadczenie usług montażowych (dowód: karty akt 111-113). Na wybór tej firmy wpłynęło zdaniem Spółki „Harpo” doświadczenie tej firmy w pracy z osobami niewidomymi, fakt zatrudniania takich osób do testowania montowanego urządzenia, wysoki profesjonalizm. Sam montaż obejmuje montaż elektroniczny na płytkach drukowanych, montaż własnych klawiatur i umieszczenia tych elementów w obudowach własnej konstrukcji, montaż całego urządzenia, wstępne testy.

Pod pozycją „*upusty*” uwzględniono upusty udzielane partnerom handlowym (od [usunięto] do [usunięto] %) oraz instytucjom, w szczególności edukacyjnym (od [usunięto] do [usunięto] %).

Pod pozycją „*amortyzacja kosztów badawczo-rozwojowych*” Spółka uwzględniła zwrot kosztów poniesionych przez Spółkę w związku z wykonaniem prac badawczo-rozwojowych, których efektem jest „Auto-Lektor”. Urządzenie to zostało wykonane na podstawie umowy z Komitetem Badań Naukowych, który dofinansował i szczegółowo rozliczał wszystkie zadania. Wartość umowy wynosiła [usunięto] zł, z czego Komitet pokrył [usunięto] zł., a Spółka [usunięto] zł. „Auto-Lektor 2” powstał na podstawie kolejnej umowy, w ramach której Komitet oraz Spółka sfinansowali po połowie wartość prac na kwotę [usunięto] zł. Założeniem Spółki był zwrot wyłożonej kwoty po sprzedaży [usunięto] szt. urządzenia, stąd po podzieleniu [usunięto] zł oraz [usunięto] zł przez [usunięto] szt. otrzymano [usunięto] zł oraz [usunięto] zł.

Rok finansowy 2002 Spółka zamknęła zyskiem w wysokości [usunięto] PLN, osiągnięty przychód wynosił natomiast [usunięto] PLN (karta 93 akt).

PFFRON, w ramach programu „Komputer dla Homera”, wspomaga finansowo zakup specjalistycznych urządzeń ułatwiających rehabilitację zawodową osób z dysfunkcją narządu wzroku oraz pokrywa koszty szkolenia w zakresie ich obsługi. Realizacja programu następuje w formie nieoprocentowanej pożyczki ze środków PFRON udzielanej na okres 5 lat. Podstawowym warunkiem przyznania pomocy jest udokumentowanie udziału własnego w wysokości 7% ceny zakupu. W przypadku sprzętu lektorskiego, po spłacie 30% udzielonej pożyczki i dotrzymaniu warunków umowy, pozostała część pożyczki jest umarzana. Spośród urządzeń lektorskich jedynie zakup „Auto-Lektora” jest dofinansowywany ze środków Fundacji Praca dla Niewidomych, która jak sama podaje: „zaplanowała i zorganizowała produkcję Auto-Lektora”. Wysokość tego dofinansowania wynosi 30% kosztów zakupu urządzenia.

Urząd zważył, co następuje:

Art. 8 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów za praktykę ograniczającą konkurencję uznaje nadużywanie przez przedsiębiorcę pozycji dominującej na rynku. Możliwość postawienia danemu podmiotowi zarzutu naruszenia art. 8 w/w ustawy zachodzi w sytuacji, gdy podmiot ten zajmuje na wyodrębnionym rynku pozycję dominującą. Zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym poprzez stworzenie mu możliwości działania w znacznym stopniu niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Przepis art. 8 ust. 2 ww. ustawy przykładowo wymienia zachowania uznawane za nadużywanie pozycji dominującej na rynku. Urząd wszczął i prowadził niniejsze postępowanie pod zarzutem nadużywania przez Spółkę pozycji dominującej na **krajowym rynku sprzedaży urządzeń lektorskich**.

Urządzenia (zestawy) lektorskie są to zintegrowane systemy umożliwiające odczytanie głosem syntetycznym pisma czarno drukowego (na papierze, z dyskietek, płyt, internetu) - w odróżnieniu od samych programów lektorskich, które czytają jedynie tekst generowany przez sam komputer. Składają się m.in. komputerowej jednostki centralnej, ze skanera, modułu syntezującego mowę syntetyczną (np. syntezytor + program do syntezy mowy) i programu do rozpoznawania znaków ze skanera. Dodatkowo można wzbogacić zestaw o takie elementy jak monitor, drukarka, nagrywarka, DVD ROM. Nie są to jednak elementy niezbędne do funkcjonowania zestawu lektorskiego. Dzięki połączeniu w całość kilku urządzeń wraz z odpowiednim oprogramowaniem uzyskuje się bardzo prostą obsługę oraz krótki czas przetwarzania informacji ze skanera na mowę syntetyczną. Część z tych urządzeń, po odpowiednim przystosowaniu może spełniać również rolę komputera. Ze względu na dyskomfort odczytywania tekstów przy wcześniejszym ich zeskanowaniu oraz coraz większej powszechności tekstów już zeskanowanych (np. biblioteki dla niewidomych na Uniwersytecie Warszawskim, Uniwersytecie Gdańskim, w Laskach, PZN) coraz większą popularnością cieszą się teksty w wersji elektronicznej. Na rynku dostępne są następujące urządzenia lektorskie:

- Auto-Lektor (urządzenie zintegrowane, średni czas do przeczytania pierwszego zdania: 20s., system Windows, skanowanie (12s), czytanie druku, praca w wielu językach, zapisywanie efektu rozpoznawania na nośnikach cyfrowych, komendy wydawane za pomocą klawiatury są oznajmiane głosem, klawiatura wewn. lub zewn.),
- Multilektor (urządzenie modułowe, system Windows, skanuje, rozpoznaje druk, pobiera informacje z internetu, elementy zestawu dostosowywane są do indywidualnych potrzeb niewidomych),
- Poet (urządzenie zintegrowane, skanowanie tekstów, rozpoznawanie pisma, synteza mowy, archiwizowanie rozpoznanych dokumentów, możliwość współpracy z monitorem brajlowskim, etykietowanie archiwizowanych dokumentów głosem).

Urządzenia lektorskie mogą być umieszczone w jednej zintegrowanej obudowie lub składać się z paru oddzielnych modułów. W pierwszym przypadku zaletą jest brak konieczności łączenia poszczególnych elementów ze sobą przy pomocy zewnętrznych przewodów (Auto - Lektor). W drugim przypadku istnieje możliwość wykorzystania do jego konstrukcji urządzeń wg indywidualnych potrzeb danego użytkownika oraz możliwość użycia jego poszczególnych elementów w konfiguracji z innymi urządzeniami.

Urządzenia lektorskie są głównie przeznaczone dla osób, dla których konieczne jest odczytywanie dużych ilości tekstów i nie są w stanie opanować umiejętności z zakresu podstawowej obsługi komputera i urządzeń specjalistycznych. Praca z urządzeniami lektorskimi jest znacznie ułatwiona i nie wymaga znajomości obsługi poszczególnych urządzeń i oprogramowania wykorzystywanego w procesie skanowania i odczytywania tekstów. Mimo wspólnego przeznaczenia, odmienne właściwości fizyczne (program lub urządzenie zewnętrzne i wiążący się z tym inny sposób użytkowania), inny poziom cenowy powodują, iż urządzenia lektorskie oraz syntezytory mowy tworzą odrębne rynki. Stąd **rynek właściwy w ujęciu produktowym** zdefiniowano jako **rynek urządzeń (zestawów) lektorskich**.

Biorąc pod uwagę, iż finalni odbiorcy poszczególnych rodzajów urządzeń (syntezatorów mowy i urządzeń lektorskich) pochodzą z całej Polski oraz to, że właściwości produktu nie ograniczają możliwości jego transportu, **rynek właściwy w ujęciu geograficznym** zdefiniowano jako **rynek krajowy**.

Na tak zdefiniowanym rynku konkurują ze sobą następujący przedsiębiorcy:

1. Harpo Sp. z o.o., ul. 27 Grudnia 7, 61-737 Poznań,
2. E.C.E Konrad Łukaszewicz, ul. Sienkiewicza 51, 05-825 Grodzisk Mazowieck,
3. P.H.U. Impuls Ryszard Dziewa, ul. Leonarda 11/54, Lublin,
4. ALTIX Sp. z o.o., ul. Chlubna 88, 03-051 Warszawa.

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w ramach przeprowadzonych badań rynku ustalono, iż **udziały rynkowe** ankietowanych przedsiębiorców przedstawiają się następująco:

Firma	Urządzenia lektorskie					
	2001 r.		2002 r.		I-VI 2003 r.	
	il.	wart.	il.	wart.	il.	wart.
Harpo Auto-Lektor	[usunięto]					
Impuls „Auto-Lektor						
Altix Multilektor						

W świetle powyższych ustaleń należy stwierdzić, iż *na ww. rynku Spółka „Harpo” zajmuje pozycję dominującą* w rozumieniu art. 4 pkt 9 ww. ustawy. Ustalenie to uzasadnia rozpatrywanie jego działań w aspekcie praktyk monopolistycznych określonych art. 8 ust. 1 i 2 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Przepis **art. 8 ust.2 pkt 1** w/w ustawy zakazuje m.in. narzucania cen nadmiernie wygórowanych. Charakter ceny wygórowanej ma cena rażąco zawyżona w stosunku do wartości świadczenia. Przepis ten nie formułuje bliższych kryteriów odróżniających cenę nadmiernie wygórowaną od innych cen stosowanych w obrocie. Pomocne mogą być kryteria odwołujące się do rentowności, rozumianej jako stosunek kwoty zysku do kosztów własnych oraz kwoty zysku zawartej w cenie. W określeniu kryteriów dla tych ustaleń pomocne jest uwzględnienie orzecznictwa Sądu Antymonopolowego, zgodnie z którym w takich przypadkach zasadne jest odejście od analizy kosztowej, obarczonej w dużej mierze uwarunkowaniami subiektywnymi sprzedawcy, na rzecz bardziej obiektywnej analizy porównawczej z cenami pobieranymi przez potencjalnych konkurentów działających na innych rynkach, w podobnych warunkach (por. wyroki Sądu Antymonopolowego: sygn. XVII Amr 23/92 – Wokanda 1993 r. nr 5; sygn. XVII Amr 35/92). Tym niemniej nie byłoby słuszne rezygnowanie z analizy kosztowej przedsiębiorcy, stąd dla ustalenia czy stosuje on ceny nadmiernie wygórowane należy, w miarę możliwości, analizować jego kalkulację kosztową jak i ceny stosowane na innych, porównywalnych rynkach (por. St. Gronowski „Ustawa antymonopolowa. Komentarz” Wyd. C.H. Beck, Warszawa 1999 r. str. 251-254). W niniejszej sprawie zweryfikowanie ceny urządzenia „Auto-Lektor” metodą porównawczą jest utrudnione ze względu na niewielu uczestników rynku, z których żaden nie montuje urządzenia zintegrowanego, w jednej obudowie, stąd Urząd oparł się na analizie kosztowej, weryfikując kalkulację ceny tego urządzenia.

Zastrzeżenia Urzędu wywołały dwie pozycje przedstawionej przez Spółkę kalkulacji kosztów wytworzenia urządzenia produkowanego obecnie w wersji „Auto-Lektor 2”:

- upusty w cenie udzielane partnerom handlowym oraz instytucjom,
- koszt jego montażu.

Jak wyżej opisano Spółka uwzględnia udzielane upusty jako koszt wytworzenia urządzenia. Działanie takie powoduje obciążanie kupujących (a przy funkcjonującym systemie dofinansowania zakupu ze środków PFRON również Skarb Państwa) kosztami upustów w cenie, które są udzielane tylko partnerom handlowym oraz instytucjom. Zdaniem Urzędu upusty powinny być odliczane od ceny sprzedawanego urządzenia. W sytuacji, gdy przekraczają wysokość marży handlowej naliczonej w cenie, upusty winny obciążać ogólny wynik finansowy sprzedawcy. Udzielając upustu sprzedawca rezygnuje z części swego wynagrodzenia. Może je potrącić z należnej mu marży (zysku). Rozwiązanie przyjęte przez Spółkę powoduje zawyżanie ceny urządzenia, w szczególności w stosunku do tych odbiorców, którym upusty nie zostały udzielone oraz którzy otrzymali upust w cenie w niższej wysokości.

W stosunku do ogółu kosztów uwzględnionych w kalkulacji montaż stanowi [usunięto]%, przy czym dwukrotnie przewyższa koszt materiałów wykorzystanych do wykonania „Auto-Lektora”. Zarówno PFRON jak i konkurenci Spółki twierdzą, iż montaż „Auto-Lektora” nie jest skomplikowany i koszt jego wykonania powinien zamykać się w kwocie kilkuset złotych, uwzględniając koszt opłacenia osób mogących wykonać tę usługę (dowód: pismo PFRON, oświadczenia złożone przez prezesa „Altix” oraz IVO Software - karty akt: 2-3 oraz 12-15, 95-98 akt podstawowych oraz karta akt 27 akt z badania rynku w wersji nie zawierającej materiałów uznanych za tajemnicę przedsiębiorstwa). Tymczasem Spółka montaż urządzenia zleca zewnętrznej firmie, argumentując, że jest to zadanie skomplikowane, wymagające szczególnych umiejętności, a firma ta spełnia te wymogi. Oczywiście decyzji o wykonywaniu montażu przez firmę zewnętrzną nie sposób kwestionować, zastrzeżenia może budzić jedynie wysokość ceny montażu przyjętej przez strony umowy (średnio [usunięto] zł od jednego urządzenia). Zdaniem Urzędu argumentacja przedstawiona w tym przedmiocie przez Spółkę nie jest przekonująca i wydaje się wysoce nieprawdopodobne, aby usługi montażu nie mógł wykonywać każdy obeznany z komputerami elektronik. W ocenie Urzędu nie jest również przekonująca argumentacja Spółki dotycząca wyboru wykonawcy ze względu na zatrudnianie osób niewidomych do testowania urządzeń. Listą takich osób dysponują oddziały Polskiego Związku Niewidomych, wiele z takich osób jest czynnych zawodowo lub uczy się, co pozwala uznać, że z nawiązaniem współpracy w zakresie testowania urządzeń nie powinno być problemów. W konsekwencji należy uznać, iż cena montażu powinna uwzględniać funkcjonujące na rynku ceny wynagrodzeń techników komputerowych i programistów. W świetle powyższego uzasadnione wątpliwości budzi ustalenie ceny montażu na poziomie przyjętym w kalkulacji. Co prawda zweryfikowanie tej pozycji kalkulacji kosztów przy użyciu metody porównawczej jest utrudnione ze względu na niewielu uczestników rynku, z których żaden nie montuje urządzenia zintegrowanego, lecz nawet w tej sytuacji można uznać, że stwierdzenia konkurentów Spółki co do rodzaju czynności wykonywanych w trakcie montażu, ich czasochłonności oraz wysokości kosztu montażu nie mogą zostać pominięte. Zarówno „Altix” jak i „IVO Software” oświadczyli, że cena urządzenia „Auto-Lektor” jest za wysoka w stosunku do kosztów jego wytworzenia (dowód: karta akt 96-97 akt podstawowych oraz 27 i 38 akt RPZ-401/17/03-badania rynku).

W ocenie Urzędu powyższe okoliczności pozwalają stwierdzić, że ustalona przez Spółkę „Harpo” cena urządzenia „Auto-Lektor”, ma charakter ceny nadmiernie wygórowanej. Poziom tych cen wynika bowiem z siły rynkowej tej Spółki, która działając w warunkach

silnej dominacji rynkowej, wzmocnionej funkcjonującym systemem dofinansowywania zakupu osobom niepełnosprawnym, w rzeczywistości nie spotyka się z konkurencją innego przedsiębiorcy. W końcowym rozrachunku niewidomy wybiera urządzenie droższe, lecz którego zakup niemalże w całości zostaje sfinansowany przez PFRON oraz Fundację „Praca dla niewidomych”.

Stąd stwierdzono, jak w punkcie I sentencji decyzji.

Zgodnie z treścią **art. 101 ust. 2 pkt 1** ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość od 1000 do 5.000.000 euro, jednak nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 8 ustawy. Zgodnie z art. 115 tej ustawy wartość euro podlega przeliczeniu na złote według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Prezesa NBP w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok nałożenia kary. Na dzień 31 grudnia 2002 r. przelicznik ten wynosił 4,0202 zł. W związku z stwierdzonym naruszeniem zakazu stosowania praktyk zakazanych przepisem art. 8 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy w punkcie II decyzji na Spółkę „Harpo” nałożono karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość 5.000 euro, tj. w kwocie 20.100 zł (słownie: dwadzieścia tysięcy sto złotych).

Wymierzając karę w minimalnej, przewidzianej przepisami ustawy wysokości, Urząd uwzględnił przede wszystkim wynik finansowy Spółki, która rok 2002 zamknęła zyskiem w wysokości 98.667 zł, rodzajem prowadzonej działalności – usług na rzecz osób niepełnosprawnych oraz jej działalność charytatywną. Urząd nie odstąpił jednakże od wymierzenia kary, uznając iż jej prewencyjny charakter będzie pozytywnie oddziaływać na politykę cenową tego przedsiębiorcy, który jako zdecydowany dominant na rynku, w większym stopniu zwróci uwagę na interesy konsumentów – osób niewidomych. Przy niższym, prawidłowo skalkulowanym koszcie urządzenia, znalazłoby ono większą liczbę nabywców, w tym niezależnie od wsparcia finansowego ze strony PFRON.

Od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia decyzji.

Karę pieniężną należy wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie NBP O/O Warszawa nr 51101010100078782231000000 w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Poznaniu
Edward Stawicki

Otrzymuje:

„Harpo” Sp. z o.o.

Zarząd Spółki

61 737 Poznań, ul. 27 Grudnia 7